

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Cdo/119/2019
Identifikačné číslo spisu: 2509205870
Dátum vydania rozhodnutia: 28.10.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Ivan Machyniak
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:2509205870.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ U. F., nar. XX.X.XXXX, bývajúcej v J., J. XXX, 2/ Q. P., nar. XX.X.XXXX, bývajúceho v E., Š. XXX/XX, obaja v dovolacom konaní zastúpení Fridrich Lawyers, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Dunajská 6, IČO: 36 864 421, za ktorú koná doc. JUDr. Branislav Fridrich, PhD., advokát a konateľ, proti žalovaným 1/ L. G., nar. X.X.XXXX, bývajúcej v E., Š. XXX/XX, 2/ P. U., nar. XX.X.XXXX, bývajúcej v H., R. P. XXXX/X, Č. S., o určenie, že nehnuteľnosti patria do dedičstva a iné, vedenom na Okresnom súde Piešťany pod sp. zn. 4C/169/2009, o dovolaní žalobcov 1/ a 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 25. januára 2017 sp. zn. 10Co/725/2015, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalobcovia 1/ a 2/ sú povinní zaplatiť žalovaným 1/ a 2/ náhradu trov dovolacieho konania, o výške ktorej bude rozhodnuté samostatným uznesením súdom prvej inštancie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Piešťany rozsudkom z 18. mája 2015 sp. zn. 4C/169/2009 zamietol žalobu, ktorou sa žalobcovia domáhali určenia, že vo výroku rozsudku špecifikované nehnuteľnosti (parc. č. 1774/49 o výmere 736 m², záhradky, kat. úz. E. a parc. č. 1774/111, o výmere 454 m², zastavané plochy a nádvoria, kat. úz. E.) patria do dedičstva po S. P., nar. XX.X.XXXX, zomrelému X.X.XXXX v podiele 1 a do dedičstva po D. P., rod. G., nar. X.X.XXXX, zomrelej X.X.XXXX v podiele 1, eventuálne, že S. P. a D. P. boli ku dňu smrti ako manželia bezpodielovými spoluvlastníkmi týchto nehnuteľností. Pokiaľ žalobcovia tvrdili, že ich právni predchodcovia vlastnícke právo k nehnuteľnostiam nadobudli prídelením uvedol, že ich vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam mohlo založiť až rozhodnutie o prídelení a nie prídelený plán, ktorý bol len technickým podkladom pre následné prídelenie pôdy. Výkonaným dokazovaním bolo preukázané vlastnícke právo žalovaných ako právnych nástupcov pôvodnej žalovanej I. G., o čom svedčí prídelená listina a zaplatenie prídelenovej ceny v plnej výške. Vlastníctvo k sporným nehnuteľnostiam žalobcovia nenadobudli ani vydržaním. Právni predchodcovia žalobcov síce minimálne od roku 1954 sporné nehnuteľnosti užívali, no stavebné, či kolaudačné rozhodnutie a ani hromadnosť prídelenia pozemkov, nemohli u nich vyvolať presvedčenie o nadobudnutí vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam. Ak predchodcovia žalobcov mali (subjektívne) za to, že sú vlastníkmi nehnuteľností,

ich omyl nemožno považovať za ospravedlniteľný. Chýba ich dobromyseľnosť pri vstupe do držby pozemkov a teda jeden zo zákonných predpokladov nadobudnutia vlastníckeho práva vydržaním. Žalobu žalobcov považoval preto za nedôvodnú. Vec právne posúdil podľa § 11 ods. 1 a ods. 2 vládneho nariadenia č. 104/1945 Sb. n. SNR, § 115, § 116 ods. 1 a ods. 2, § 145 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 141/1950 Zb. Občiansky zákonník a § 135a, § 132a ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník.

2. Krajský súd v Trnave rozsudkom z 25. januára 2017 sp. zn. 10Co/725/2015 na odvolanie žalobcov 1/a 2/ rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a rozhodol o náhrade trov odvolacieho konania. Uviedol, že procesnou podmienkou prípustnosti určovacej žaloby, je naliehavý právny záujem na požadovanom určení (§ 80 písm. c) O. s. p. účinného do 30. júna 2016). Vychádzal z konštantnej judikatúry, podľa ktorej je na požadovanom určení vždy naliehavý právny záujem, ak má byť súdne rozhodnutie určujúce vlastnícke právo podkladom zápisu do katastra nehnuteľností a týmto spôsobom sa dosiahne stav súladu medzi právnym stavom a stavom zapísaným v katastri nehnuteľností. K pozemkom vymedzeným v petite žaloby označeným ako parcely registra „C“ (parc. č. 1774/49 o výmere 736 m², záhradky, kat. úz. E. a parc. č. 1774/111, o výmere 454 m², zastavané plochy a nádvorcia, kat. úz. E.), ktoré sú síce zobrazené na katastrálnej mape, nie je v katastri evidovaný žiaden vlastnícky vzťah a k týmto pozemkom nebol založený ani list vlastníctva. Rozsudok vyhovujúci žalobe by nebol spôsobilý privodiť zosúladienie evidovaného a právneho stavu (pre absenciu doterajšieho zápisu vlastníckeho vzťahu prirodzene nemohlo dôjsť ani k jeho zmene). Žalované 1/ a 2/ sú zapísané ako podielové spoluvlastníčky k pozemku parcele registra „E“ (parc. č. 1774/11 o výmere 18988 m² orná pôda, kat. úz. E.) a ich vlastnícky vzťah je k tomuto pozemku zapísaný na liste vlastníctva č. XXXX, kat. úz. E.. Ide o pozemok s odlišným parcelným číslom, výmerou a druhovým označením. Ak by sa za tohto stavu pripustila žaloba podaná žalobcami, nedošlo by k zmene zápisu vlastníckeho práva a nevyriešila by sa spornosť vlastníckeho vzťahu strán sporu. Dospel preto k záveru, že zo strany žalobcov nebol preukázaný naliehavý právny záujem na nimi navrhovanom určení vlastníckeho práva. Rozsudok súdu prvej inštancie, ktorým žalobu zamietol, považoval (hoci z iného dôvodu) za vecne správny a preto ho podľa § 387 ods. 1 C. s. p. potvrdil. Rozhodnutie o náhrade trov odvolacieho konania odôvodnil poukazom na ustanovenie § 396 ods. 1 a § 262, § 255 ods. 1 C. s. p.

3. Proti tomuto rozsudku krajského súdu podali dovolanie žalobcovia 1/ a 2/ z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom, pričom prípustnosť dovolania vyvodzovali z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) C. s. p. Uviedli, že odvolací súd nesprávne právne posúdil naliehavý právny záujem a vecnú legitimitáciu v prípade žaloby o určenie vlastníckeho práva, ak pozemky, ktoré sú predmetom žaloby, sú evidované ako parcely registra „C“ katastra nehnuteľností, ale nie je k nim založený list vlastníctva a zároveň tieto pozemky sú súčasťou pozemku parc. č. 1774/11, ktorý je evidovaný ako parcela registra „E“ katastra nehnuteľností. Nesprávnosť argumentov odvolacieho súdu spočíva v tom, že síce v zásade poukazuje na doterajšiu prax dovolacieho súdu, ale otázku vydržania parciel registra „C“ rieši nesprávne. Odvolací súd ich mal správne vyzvať na úpravu žalobného návrhu tak, aby bol vykonateľný a teda odôvodňoval naliehavý právny záujem. Zásadnou otázkou, ktorú zatiaľ dovolací súd neriešil je, „ako má teda vyzerat' vykonateľný žalobný návrh, keď existujú parcely registra „C“, ku ktorým nie je zapísaný žiaden vlastnícky vzťah a ktoré sa nachádzajú na tom istom mieste, ako je vnútro parcely registra „E“, ku ktorej je zapísaný vlastnícky vzťah“. Podľa žalobcov žalobný návrh, ktorý je uvedený v žalobe, je vykonateľný a je v súlade s platnými právnymi predpismi. Žiadali preto, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. Žalovaní vo vyjadrení k dovolaniu uviedli, že dovolacie dôvody uvedené v dovolaní žalobcov nie sú vymedzené spôsobom podľa § 432 ods. 2 C. s. p. Pokiaľ vytykajú krajskému súdu, že ich mal vyzvať na úpravu žalobného návrhu uviedli, že takáto požiadavka nemá oporu v zákone. Žalobcov v konaní zastupoval advokát, súd preto vo vzťahu k nim nemal poučovaciu povinnosť.

5. Najvyšší súd po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.), zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 C. s. p., zaoberal sa bez nariadenia pojednávania, či sú splnené podmienky dovolacieho konania a dospel k záveru, že dovolanie žalobcov je potrebné odmietnuť. Dovolací súd na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 C. s. p.) uvádza

nasledovné:

6. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami, ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (porovnaj napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012).

7. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v ustanoveniach § 420 a § 421 C. s. p. V preskúmvanej veci dovolatelia uplatnili dovolací dôvod podľa § 432 C. s. p., pričom prípustnosť dovolania odôvodnili podľa § 421 ods. 1 písm. b) C. s. p., t. j., že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

8. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 1 a ods. 2 C. s. p.).

9. Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C. s. p.).

10. Vychádzajúc z citovaných zákonných ustanovení je zrejmé, že na to, aby sa dovolací súd mohol zaoberať prípustnosťou a následne dôvodnosťou dovolania, v ktorom sa namieta nesprávne právne posúdenie veci, musí byť splnená podmienka vymedzenia tohto dovolacieho dôvodu spôsobom uvedeným v § 432 C. s. p. v spojení s § 421 C. s. p.

11. Právnym posúdením veci treba považovať činnosť súdu spočívajúcu v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej norme, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky (questio juris). Ich riešeniu predchádza riešenie skutkových otázok (questio fakty), teda zistenie skutkového stavu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval. Nesprávne právne posúdenie veci nemožno preto vymedziť nesprávnym či nedostatočným zistením skutkového stavu, prípadne nesprávnym hodnotením vykonaného dokazovania. Ani sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo jednoduché pochybnovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní vecí, významovo nezodpovedajú kritériám uvedeným v § 432 ods. 2 C. s. p.

12. Okrem toho nevyhnutným predpokladom, aby dovolací súd mohol posúdiť prípustnosť dovolania v zmysle § 421 ods. 1 C. s. p., je, že dovolateľ uvedie právnu (nie skutkovú) otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 C. s. p. musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom. Inak dovolací súd nemá možnosť posúdiť, či ide skutočne o právnu otázku, či ide o právnu otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a či sú splnené osobitné podmienky uvedené v jednotlivých prípadoch, kedy je dovolanie prípustné.

13. V preskúmvanej veci dovolatelia v dovolaní uviedli, že uplatňujú dovolací dôvod nesprávneho právneho posúdenia veci v zmysle § 432 ods. 1 C. s. p. V dovolaní síce konštatujú, že odvolací súd nesprávne posúdil otázku naliehavého právneho záujmu a vecnej legitímácie, no absentuje v čom

konkrétne spočíva nesprávnosť právneho posúdenia týchto otázok odvolacím súdom. Vymedzeniu dovolacieho dôvodu podľa § 432 C. s. p. nezodpovedá len uvedenie, akým spôsobom odvolací súd odôvodnil nedostatok naliehavého právneho záujmu na nimi požadovanom určení a len jednoduchý nesúhlas s rozhodnutím odvolacieho súdu. Pokiaľ dovolatelia argumentujú tým, že odvolací súd ich mal vyzvať na úpravu žalobného petitu tak, aby bol vykonateľný a odôvodňoval naliehavý právny záujem, ide o argumentáciu, ktorá zjavne neobstojí, a ktorá ide mimo rámca právneho posúdenia, ktoré pokladajú sami dovolatelia za nesprávne. Rovnako aj dovolateľmi nastolená otázka „ako má teda vyzeráť vykonateľný žalobný návrh, keď existujú parcely registra „C“, ku ktorým nie je zapísaný žiaden vlastnícky vzťah a ktoré sa nachádzajú na tom istom mieste, ako je vnútro parcely registra „E“, ku ktorej je zapísaný vlastnícky vzťah“, je irelevantná z hľadiska spochybňovania správnosti odvolacím súdom prijatého právneho záveru v otázke naliehavého právneho záujmu. Navyše, takto formulovaná otázka nemá povahu otázky právnej a nejde ani o otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu. Dovolanie podané žalobcami preto nezodpovedá požiadavkám z hľadiska vymedzenia dovolacieho dôvodu v zmysle § 432 ods. 1 a ods. 2 C. s. p. v spojení s § 421 ods. 1 C. s. p.

14. Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcov 1/ a 2/ preto podľa § 447 písm. f) C. s. p. odmietol.

15. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C. s. p.).

16. Toto uznesenie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.